

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi

Lausuntopyyntö asiakasseteliä, henkilökohtaista budjettia ja suun terveydenhuollon yksikössä tuotettavia suun terveydenhuollon suoran valinnan palveluja koskevista asiakirjamalleista

Suomen Kuurosokeat ry edustaa vaikeasti kuulonäkövammaisia ja kuurosokeita henkilöitä ja sillä on kuurosokeusalan kattavin ammatillinen erityisosaaminen ja kuurosokeusasiantuntijuus. Lausunnossamme keskitymme erityisesti kaksoisaistivammaisuuteen. Oman lausuntomme lisäksi yhdyimme Näkövammaisten liitto ry:n lausuntoon.

Esitämme huolestamme siitä, ettei vammaisjärjestöjä ole ollut laajemmin mukana valmistelussa, erityisesti aistivammaisjärjestöjä ei ole kuultu lainkaan.

Henkilökohtaisen budjetin käyttöönotto on vaativa tehtävä ja edellyttää laajoja kansalaistaitoja. Tiedonsaannissa vaaditaan omaa aktiivisuutta ja asioiden ymmärrystä. Valintojen tekeminen edellyttää tietoa vaihtoehdoista. Tietoa tulee saada usealla eri tavalla saavutettavassa muodossa ja selkokielisenä. Tietoa tulee saada myös pistekirjoituksella, isokirjoituksella, viitottuna ja äänitteinä. Tarvittaessa tietoa tulee saada myös taktiilisti (kädestä käteen) viittoen. Yksilöllisyys ja valinnanvapaus varsinkin siinä tilanteessa, jossa asiakas ei saa riittävästi tietoa saavutettavassa ja selkeästi ymmärrettävässä muodossa, on ongelma.

Palvelutarpeen arviointi ja asiakassuunnitelman laatiminen edellyttävät vahvaa palveluohjausta. Palveluohjauksessa järjestöjen asiantuntijuutta kannattaa hyödyntää esimerkiksi Suomen Kuurosokeat ry:n asiantuntijuutta kaksoisaistivamman seurannaisvaikutuksista. Nyt ei ole huomioitu esim. sitä, että kaksoisaistivammaisella asiakkaalla menee huomattavasti normaalia enemmän aikaa kommunikaatioon ja tiedon omaksumiseen.

Henkilökohtainen budjetti vaatii laajaa ja yksilöllistä palvelusuunnitelmaa. Järjestömme on huolissaan resurssien riittävydestä, sillä jo tällä hetkellä yhteiskunnassamme on rajoittuneet voimavarat palveluohjauksen saamiseen.

Suomen Kuurosokeat ry:n kokemus on, että esimerkiksi Kelan tulkkauspalveluiden tulkkilistan laatiminen on vienyt aikaa useita tunteja. Kelan nettisivuilla olevat tulkkifirmojen sivut, eivät ole saavutettavassa muodossa. Tämän seurauksena tulkkilistan laatiminen on vienyt kohtuuttoman paljon aikaa tulkkauspalvelun käyttäjältä ja rajoittanut heidän itsemääräämisoikeuttaan. Yhdenvertaisuudesta ei voida puhua tässä yhteydessä.

Tämän tiedon ja kokemuksen perusteella Suomen Kuurosokeat ry kysyy miten taataan, että palvelun tuottajien tiedot ovat saavutettavassa muodossa?

Lisätietoja

Suomen kuurosokeat ry aluepäällikkö Taru Kaaja, 040 1831618,
taru.kaaja@kuurosokeat.fi

Suomen Kuurosokeat ry
oikeuksienvälvönnän työryhmä

Taru Kaaja
aluepäällikkö